

НАША ПРАВА

**Водич кроз права и бенефиције особа
са инвалидитетом у области социјалне
заштите у Смедереву**

Смедерево, децембар 2023.

САДРЖАЈ

Новчане накнаде и телесно оштећење	4
- Додатак за помоћ и негу другог лица	4
- Новчана накнада за ТО и утврђивање процента ТО	9
- Увећани додатак за помоћ и негу другог лица	14
- Посебна новчана накнада за родитеље	15
Права на материјална давања	16
- Новчана социјална помоћ	16
- Помоћ за оспособљавање за рад	19
Права на материјална давања утврђена Одлуком о правима соц. заштите	20
- Једнократна новчана помоћ	20
- Ванредна новчана помоћ	21
Услуге социјалне заштите утврђене Одлуком о правима соц. заштите	23
- Помоћ у кући за особе са инвалидитетом	23
- Персонална асистенција за особе са инвалидитетом	25
- Услуга дневног боравка за децу, младу и одрасле са сметњама у развоју	27
- Лични пратилац детета	28
- Преводилачки сервис за знаковни језик	30
Бенефиције које особе са инвалидитетом могу остварити на територији града Смедерева ..	32
- Паркинг за особе са инвалидитетом	32
- Бенефициран јавни превоз	34
Бенефиције и права које особе са инвалидитетом могу остварити на републичком нивоу у државним органима, установама и јавним предузећима	37
- Увоз моторног возила	37
- Повластице приликом регистрације моторног возила	40
- Дозвола за бесплатан пролазак аутопутевима	41
- Књижица за повлашћену вожњу у унутрашњем путничком саобраћају	43
- Попусту за особе са инвалидитетом на телефон, интернет и ТВ	44
- Енергетски угрожени купци	45

УВОД

Обезбеђивање и заштита права особа са инвалидитетом сврставају се у најосетљивије задатке једне заједнице која треба да омогући равноправност свих грађана. Овај задатак није једноставан и захтева добру сарадњу свих актера у друштву, а посебно оних који се баве социјалном политиком и политиком у области инвалидности.

Положај особа са инвалидитетом у нашој земљи уређује се бројним законима, а у граду Смедереву обезбеђује се Одлуком о правима социјалне заштите и другим стратешким документима.

Након две деценије рада на обезбеђивању што већих права, бенефиција и услуга социјалне заштите у партнерству са Градом Смедеревом, Центром за социјални рад Смедерево и свим другим важним актерима, увидели смо да је неинформисаност како представника организација особа са инвалидитетом, тако и самих особа са инвалидитетом и њихових породица о правима и бенефицијама које могу остварити у граду Смедереву велики проблем. Из тога се и појавила идеја о креирању овог Водича.

Ми се у Водичу нећемо бавити појединачним законима, одлукама и правилницима, већ конкретним правима и бенефицијама које особе са инвалидитетом могу остварити на територији града Смедерева и корацама како то могу учинити. Потрудили смо се да све упутства и процедуре поједноставимо како би свако могао да их разуме и испрати.

Водич ће бити редовно ажуриран уколико у правима, бенефицијама и услугама из области социјалне заштите буде долазило до промена.

Ради лакшег сналажења, Водич ће бити подељен у пет сегмента:

- Новчане накнаде и телесно оштећење
- Права на материјална давања за особе са инвалидитетом у систему социјалне заштите
- Услуге социјалне заштите за особе са инвалидитетом
- Бенефиције које особе са инвалидитетом могу остварити у граду Смедереву
- Друге Бенефиције које особе са инвалидитетом могу остварити преко државних органа, јавних и приватних предузећа које послују на територији Србије.

Потрудили смо се и да у Водичу дамо и одговоре на најчешћа питања и недоумице са којима смо се у пракси сусретали, како бисмо олакшали остваривање права и бенефиција. Посебно обратите пажњу на издвојене целине јер се у њима налазе веома важни савети и најчешће недоумице.

НОВЧАНЕ НАКНАДЕ И ТЕЛЕСНО ОШТЕЋЕЊЕ

Зашто је ово први сегмент нашег Водича?

Без новчаних накнада по основу инвалидитета и/или телесног оштећења нећете бити у могућности да остварите већину других права, бенефиција и услуга социјалне заштите. Зато је први корак ка том циљу остваривање ових права.

У ову групу права сврставају се:

- Додатак за помоћ и негу другог лица
- Утврђивање телесног оштећења и/или накнада за телесно оштећење
- Увећани додатак за помоћ и негу другог лица
- Посебна новчана накнада – за родитеље.

ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И НЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА

Право на додатак за помоћ и негу другог лица је много познатије под називом „додатак за туђу негу“ (иако овај термин није исправан). Ово право је новчано давање које је намењено деци, одраслим и старим особама којима је због телесног или сензорног оштећења, интелектуалних потешкоћа или промена у здравственом стању неопходна помоћ и нега другог лица како би задовољиле основне животне потребе.

Шта то заправо значи? Ко може остварити ово право?

Ово право могу остварити само особе које имају телесно оштећење, оштећење чула вида, интелектуалне потешкоће или промене здравственог стања такве да нису у могућности да највећи број основних животних потреба задовоље сами (особе које за кретање користе помагала или подршку друге особе - пратиоца, особе које не могу да се саме обуку, одржавају личну хигијену, узимају прописану терапију без помоћи друге особе итд).

Како остварити ово право?

1. Корак - Одлазак код изабраног доктора

Читав поступак креће од лекара опште праксе у случају да право треба да оствари одрасла особа, односно педијатра уколико право треба да оствари дете.

Заказујете термин код лекара опште праксе, односно педијатра у случају да се поступак покрећете за дете.

Лекару кажете да желите да остварите право на додатак за помоћ и негу другог лица како би Вам дао/ла упуте за лекаре специјалисте који дају своје мишљење о потреби за помоћи и негом другог лица. Специјалисти код којих ћете отићи зависе од природе стања или болести.

Навешћемо неке од примера.

Када су у питању особе које имају телесно оштећење настало као последица болести или повреде, а које се испољава у виду отежаног кретања или немогућности кретања без помагала уобичајен је одлазак физијатру, неурологу, евентуално психологу, психијатру.

Када су у питању особе које имају оштећење чула вида најважнији је налаз офталмолога.

Када су у питању особе које имају оштећење чула слуха, оне ово право не могу остварити, изузев деце која имају потпуни обострани губитак чула слуха или обострано тешко сензоринеурално оштећење чула слуха праћено кашњењем и поремећајем у развоју говора. У овом случају најважнији су налази ОРЛ лекара, логопеда и психолога. Особе које имају потпуни губитак слуха или тешко оштећење слуха на оба уха, право на додатак за помоћ и негу другог лица могу остварити само ако имају још неку врсту оштећења због ког не могу самостално да задовоље основне животне потребе.

Када су у питању особе са интелектуалним потешкоћама, потребно је да доставе налаз психолога, психијатра, неуролога и по потреби и других специјалиста уколико постоје још нека удружена стања.

Особе код којих је дошло до нарушавања здравственог стања услед болести (особе оболеле од рака, особе на дијализи, особе са тешким облицима психоза, особе оболеле од деменције) достављају налазе и мишљења лекара специјалиста за болест од које болују – на пример особе на дијализи налаз и мишљење нефролога и по потреби и других специјалиста, особе оболеле од рака – налаз и мишљење онколога и по потреби других специјалиста, особе оболеле од деменције налазе неуролога, психолога и психијатра и по потреби и других специјалиста.

Ваши изабрани лекари познају природу Вашег стања и/или болести и у складу са тим ће Вам и дати упуте и заказати термине за лекаре специјалисте.

2. Корак – Припремите сва потребна документа

Уколико се захтев подноси за дете потребна је следећа документација:

- Извод из матичне књиге рођених за дете (не плаћа се такса када је за остваривање права из области социјалне заштите, а преузима се у Матичној служби Градске управе у Смедереву);
- Фотокопија здравствене књижице детета;
- Медицинска документација са мишљењем да постоји потреба за туђом помоћи и негом у оригиналу или овереној фотокопији (у случају остваривања права и бенефиција из области социјалне заштите, јавни бележници оверу документа не наплаћују);
- Фотокопије личне карте за оба родитеља или очитане личне карте за оба родитеља;
- Решење о категоризацију за децу са сметњама у развоју са налазима психолога, социјалног радника и других;
- Фотокопија расељеничких легитимација и потврда о пријави боравка за дете и родитеље издата од стране МУП-а у Смедереву уколико је породица расељена и има пријаву боравка у Смедереву.

Уколико захтев подноси **одрасла или стара особа која је незапослена, није осигурана по основу самосталне или пољопривредне делатности и није остварила право на инвалидску, старосну или породичну пензију** потребна је следећа документација:

- Фотокопија личне карте или очитана лична карта;
- Извод из Матичне књиге рођених или венчаних новијег датума (не плаћа се такса када је за остваривање права из области социјалне заштите, а преузима се у Матичној служби Градске управе у Смедереву) ;
- Фотокопија здравствене књижице;
- Медицинска документација са мишљењем да постоји потреба за туђом помоћи негом у оригиналу или овереној фотокопији (у случају остваривања права и бенефиција из области социјалне заштите, јавни бележници оверу докумената не наплаћују);
- Потврда за подносиоца захтева из Републичког фонда за ПИО о пријавама и одјава на осигурање по основу радног односа, пољопривреде и самосталних делатности, односно да по наведеним основама нема података о пријавама и одјавама на осигурање (Захтев за ову врсту потврде подносити на Шалтеру 3 Фонда за ПИО – Филијала Смедерево, односно у згради познатијом под називом „социјално“ међу нашим старијим суграђанима или по томе што се у њој оверавају здравствене књижице);
- Уверење Пореске управе – филијала Смедерево да подносилац захтева није регистрована као обвезник ове филијале по основу пољопривреде, односно самосталних делатности или уверење надлежне Пореске управе о плаћеним доприносима за ПИО уколико је подносилац захтева осигуран по наведеним основама (Пореска управа налази се у Његошевој 8, односно иза цркве);
- Фотокопија расељеничке легитимације и потврда о пријави боравка за подносиоца захтева издата од стране МУП-а у Смедереву уколико је подносилац захтева интерно расељена особа и има пријаву боравка у Смедереву.

Уколико захтев подноси **одрасла или стара особа која је осигураник преко Фонда за ПИО, односно запослена особа, особа осигурана по основу самосталне или пољопривредне делатности или корисник пензије** потребна је следећа документација:

- Фотокопија личне карте или очитана лична карта или уверење о пребивалишту;
- Медицинска документација у оригиналу или овереној фотокопији (може се оверити у Филијали ПИО фонда приликом предаје захтева);
- Чек од пензије или извештај из банке ако сте корисник пензије;
- Доказ о обавезном осигурању у оригиналу или овереној фотокопији;
- Извештај о повреди на раду ако је стање изазвано повредом током рада или професионалим обољењем;

- Доказ о оствареном праву код другог органа уколико сте право претходно остварили у Центру за социјални рад или по основу војних прописа, прописа о борачко – инвалидској заштити);
- Потврда банке о отвореном текућем рачуну корисника, а уколико корисник има одређеног старатеља или хранитеља, онда Решење Центра за социјални рад о постављену старатеља или хранитеља са уписаним текућим рачуном. Овај доказ не достављају особе које су корисници пензије и којима се та пензија исплаћује на текући рачун.

3. Корак – Подношење захтева у одговарајућу установу

Уколико се захтев подноси за дете или уколико га подноси одрасла особа која је незапослена, није осигурана по основу самосталне или пољопривредне делатности или није пензионер, захтев подноси Центру за социјални рад Смедерево (Кнез Михајлова 29, Смедерево). Захтев који треба попунити добићете у овој установи, а са собом понесите сву документацију коју смо навели.

Уколико захтев подноси особа која је запослена, односно осигурана по основу самосталне или пољопривредне делатности или је пензионер, захтев подноси на шалтеру број 3 у Фонду за ПИО у филијали Смедерево. Такође, на овом шалтеру можете узети и попунити захтев, а можете га пронаћи и на линку http://www.pio.rs/sites/default/files/202007/1_7_2_Pomo%C4%87_i_nega_telesno_o%C5%A1te%C4%87enje_Zahtev_za_ostvarivanje_prava_na_nov%C4%8Danu_naknadu_za_pomo%C4%87_i_negu_drugog_lica_filijale.pdf.

ПОДНЕСИТЕ ЗАХТЕВ И ЗА ПРОЦЕНУ ТЕЛЕСНОГ ОШТЕЋЕЊА

Уколико немате утврђено телесно оштећење, сада је идеална прилика да завршите све одједном.

Дакле, ако подносите захтев за остваривање права на додатак за помоћ и негу другог лица, поднесите и захтев за утврђивање телесног оштећења, односно накнаде за телесно оштећење како не бисте морали да кроз читав поступак пролазите поново.

Ако подносите захтев за остваривање права на инвалидску пензију, истовремено можете поднети и захтев за остваривање права на додатак за помоћ и негу другог лица и за процену телесног оштећења и/или новчану накнаду за исто.

Уколико то учините у исто време, није потребно умножавати документацију јер процене по свим овим основама ради иста Комисија. Само је важно, када однесете документацију у одговарајућу установу, јасно назначите да Вам је потребна и процена телесног оштећења, односно накнада за телесно оштећење (о томе ко има право на накнаду за телесно оштећење можете се информисати на страни 9).

4. Корак – Излазак на Комисију

Од тренутка када предате захтев, чека се просечно 2 до 3 месеца за излазак на Комисију. О месту, дану и времену изласка бићете обавештени писмом. И тада, када изађете на Комисију, са собом можете понети још нека мишљења лекара уколико сте нешто заборавили или је у међувремену дошло до промене стања или болести на горе.

Важно је да знате да уколико Вам право на додаток за негу и помоћ другог лица буде признато, биће Вам исплаћено све уназад од дана када сте поднели захтев. Важно је и да обратите пажњу да ли је Решење које сте добили трајно или захтева контролни преглед. Контролни прегледи заказују се у року од 1 или 2 године и тада морате да поновите поступак. Уобичајено је да добијете обавештење путем поште о датуму и времену контролног прегледа, али није на одмет отићи до органа преко кога сте остварили право да се распитате уколико позив нисте добили месец дана пре истека важећег Решења.

ПРИЈАВИТЕ СВАКУ ПРОМЕНУ

Уколико сте право на додаток за помоћ и негу другог лица остварили преко Центра за социјални рад, а у међувремену сте се запослили или постали пензионер, морате Центру пријавити ову промену јер се мења надлежни орган за остваривање овог права. Уколико то не учините, Центар за социјални рад ће захтевати да вратите целокупан износ додатка за помоћ и негу другог лица од дана промене Вашег статуса.

Дужни сте да пријавите и промену адресе, пребивалишта и сл.

5. Корак – Подношење жалбе на Решење

Уколико Вам није признато право на додаток за помоћ и негу другог лица, имате право да поднесете жалбу на донето Решење. Важно је да испоштујете време које је предвиђено за подношење жалбе. Колико времена имате и где подносите жалбу писаће у самом Решењу које сте добили.

АКО СЕ ЗАПОСЛИМ ИЗГУБИЋУ ПРАВО НА ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И НЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА – НЕТАЧНА ТВРДЊА

ДА ЛИ МОГУ ПОНОВО ДА ИЗАЂЕМ НА КОМИСИЈУ АКО СУ МЕ ОДБИЛИ?

Да. Ако је Ваш захтев за остваривање права на додаток за помоћ и негу другог лица одбијен, имате право да поднесете нов након 6 месеци од доношења претходног решења.

Поједине особе са инвалидитетом не желе да се запосле јер се боје да ће изгубити право на додаток за помоћ и негу другог лица. **ОВА ТВРДЊА НИЈЕ ТАЧНА ако сте право остварили на легитиман начин и на основу Вашег стања.**

Као незапослена особа, право на овај додаток остварујете преко Центра за социјални рад. Када се запослите мења се установа у којој остварујете. Понављате поступак, с тим што захтев предајете на шалтеру 3 Фонда за ПИО – Филијала Смедерево. То учините што пре како не бисте имали дугу паузу у остваривању овог права.

НОВЧАНА НАКНАДА ЗА ТЕЛЕСНО ОШТЕЋЕЊЕ И УТВРЂИВАЊЕ ПРОЦЕНТА ТЕЛЕСНОГ ОШТЕЋЕЊА

Телесно оштећење подразумева ниво оштећења органа, чула, екстремитета и других делова тела и њихов утицај на свакодневно функционисање особе изражен у процентима. Комисија која врши процену води се медицинском документацијом и Правилником о утврђивању телесних оштећења.

Зашто је важно утврдити телесно оштећење?

Многа права и бенефиције остварују се искључиво преко Решења о утврђеном телесном оштећењу. Право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица нећете моћи да остварите уколико немате утврђено телесно оштећење.

Када могу поднети захтев да ми се утврди проценат телесног оштећења?

Као што смо навели у претходном одељку, уколико први пут подносите захтев за инвалидску пензију и/или право на додатак за помоћ и негу другог лица, обавезно поднесите захтев и за утврђивање телесног оштећења. Уколико то нисте учинили тада, овај захтев можете поднети накнадно.

Уколико сте имали процењено телесно оштећење, а у међувремену је дошло до промене Вашег стања, имате право да поново поднесете захтев за утврђивање телесног оштећења.

Ко има право на утврђивање телесног оштећења?

Право на утврђивање телесног оштећења имају све особе код којих је дошло до трајних промена на органима, екстремитетима, чулима као последица болести, повреда или повреде на раду и професионалног обољења.

Ово право могу остварити све особе које имају оштећења на глави (на лобањи и лицу), у усној дупљи и/или врату, особе код којих постоји оштећење кранијалних нерава, оштећење или потпуни губитак чула вида, чула слуха и вестибуларног апарата, оштећења мозга, можданог стабла и/или кичмене мождине, оштећење спиналних нерава, неуро-мускуларног система, коже, болести плућа и срца, губитка горњих и/или доњих екстремитета или њиховог функционалног поремећаја, поремећаје, смањење или губитак функције кичменог стуба, болести органа за варење, болести урогениталних органа, као и урођене аномалије, генетичке поремећаје и ретке болести, запаљенске реуматске болести и малигне болести – иноперабилне и/или са удаљеним метастазама и /или у терминалној фази.

Како бисте и сами утврдили да ли имате право да Вам се утврди телесно оштећење, односно право на новчану накнаду за телесно оштећење, остављамо Вам линк ка Правилнику <https://www.pravno-informacioni.sistem.rs/SIGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/ministarstva/pravilnik/2003/105/6>.

Право на утврђивање телесног оштећења имате без обзира да ли сте остварили право на додатак за помоћ и негу другог лица. Ова два права нису међусобно повезана.

Ко има право на новчану надокнаду за телесно оштећење?

Право на новчану накнаду за телесно оштећење имају САМО особе код којих је дошло до ПОВРЕДЕ НА РАДУ или ПРОФЕСИОНАЛНЕ БОЛЕСТИ. Износ ове надокнаде зависи од висине утврђеног телесног оштећења.

Особе код којих је телесно оштећење настало због повреде ван рада, болести или старости немају право на новчану накнаду за телесно оштећење, али имају право да им се утврди телесно оштећење како би остварили друга права и бенефиције.

Код кога се не може утврдити телесно оштећење?

Код особа код којих постоји смањено интелектуално функционисање или поремећаји личности и психичка обољења, а немају придружене болести органа, чула и/или екстремитета, није могуће извршити процену телесног оштећења.

Како се покреће процедура за утврђивање телесног оштећења, односно права на новчану накнаду за телесно оштећење?

Поступак за утврђивање телесног оштећења, односно права на новчану накнаду за телесно оштећење сличан је поступку за остваривање права на додатак за помоћ и негу другог лица. Уколико нисте поднели захтев за утврђивање процента телесног оштећења када и захтев за признавање права на додатак за помоћ и негу другог лица, онда је потребно да испратите следеће кораке.

1. Корак - Одлазак код изабраног доктора

Читав поступак креће од лекара опште праксе у случају да право треба да оствари одрасла особа, односно педијатра уколико право треба да оствари дете.

Заказујете термин код лекара опште праксе, односно педијатра у случају да се поступак покрећете за дете. Лекару кажете да желите да остварите право на накнаду за телесно оштећење, односно да утврдите проценат телесног оштећења како би Вам дао/ла упуте за лекаре специјалисте који ће у налазу описати Ваше стање. Специјалисти код којих ћете отићи зависе од природе стања или болести.

Када су у питању особе које имају телесно оштећење настало као последица болести, повреде или урођеног инвалидитета, а које се испољава у виду отежаног кретања или немогућности кретања без помагала, недостатак екстремитета, уобичајен је одлазак физијатру, неурологу и/или ортопеду.

Када су у питању особе које имају оштећење чула вида битно је да налаз офталмолога садржи прецизне податке о тежини оштећења вида.

Када су у питању особе које имају оштећење чула слуха, веома је важно да ОРЛ лекар упише проценат оштећења чула слуха изражену у процентима по Fowler-Sabine скали и да обавезно упише и како особа комуницира (да ли је говор развијен и разумљив или није).

Особе код којих је дошло до нарушавања здравственог стања услед болести (особе оболеле од рака, особе на дијализи, особе оболеле од реуме, од болести плућа, срца и слично) достављају налазе и мишљења лекара специјалиста за болест од које болују – на пример особе на дијализи налаз и мишљење нефролога и по потреби и других специјалиста, особе оболеле од рака – налаз и мишљење онколога и по потреби других специјалиста, особе које имају обољење срца – налаз кардиолога, особе оболеле од болести уrogenиталног тракта – налаз уролога или гинеколога итд).

Ваши изабрани лекари познају природу Вашег стања и/или болести и у складу са тим ће Вам и дати упуте и заказати термине за лекаре специјалисте. Лекари специјалисти су особе код којих се лечите и они такође најбољу познају природу Вашег стања.

2. корак – Припремите сва потребна документа

Уколико се захтев подноси **за дете** потребна је следећа документација:

- Извод из матичне књиге рођених за дете (не плаћа се такса када је за остваривање права из области социјалне заштите, а преузима се у Матичној служби Градске управе у Смедереву);
- Фотокопија здравствене књижице детета;
- Медицинска документација у оригиналу или овереној фотокопији (у случају остваривања права и бенефиција из области социјалне заштите, јавни бележници оверу документа не наплаћују);
- Фотокопије личне карте за оба родитеља или очитане личне карте за оба родитеља;
- Фотокопија расељеничких легитимација и потврда о пријави боравка за дете и родитеље издата од стране МУП-а у Смедереву уколико је породица расељена и има пријаву боравка у Смедереву.

Уколико захтев подноси **пунолетна особа** потребна је следећа документација:

- Фотокопија личне карте или очитане личне карте или уверење о пребивалишту;
- Медицинска документација у оригинали или овереној фотокопији (овера се може извршити у филијали Фонда за ПИО тамо где предајете захтев и документацију);
- Доказ о обавезном осигурању уколико сте обавезно осигурани (фотокопија радне књижице или Уговор о раду или Потврда да сте обавезно осигурани и слично);
- Доказ о коришћењу права код Националне службе за запошљавање (уколико сте корисник неке од накнада);
- Уверење о обављању самосталне делатности издато од стране надлежног органа општине или одговарајућег удружења, савеза, односно решење АПР-а (уколико сте осигурани по основу самосталне делатности);
- Извештај о повреди на раду, односно професионалном обољењу уколико су то разлози телесног оштећења који имате;
- Овлашћење/потврда банке у којој је отворен текући рачун корисника, односно примаоца у случају да остварујете право на новчану накнаду за телесно оштећење или
- Пуномоћје подносиоца захтева којим се овлашћује друга особа за пријем новчане накнаде за телесно оштећење са подацима о броју текућег рачуна овлашћене особе (оверена се код јавног бележника);

- Решење установе о постављењу стараоца или хранитеља које садржи број текућег рачуна за исплату новчане накнаде уколико је подносиоцу захтева одређен старатељ или хранитељ.

3. корак – Подношење захтева

Уколико се захтев подноси за дете, документа је потребно однети у Центар за социјални рад Смедерево, а они ће проследити надлежној Комисији.

Уколико сте пунолетни, без обзира на то да ли сте незапослени или обавезно осигурани или сте пензионер, захтев подносите у Фонду за ПИО – Филијала Смедерево (Трг Републике 4, Смедерево, зграда познатија под називом „социјално“ или по томе што се у њој оверавају здравствене књижице).

Уколико сте доживели повреду на раду или имате професионално обољење, потребно је да уз горе наведену документацију поднесете Захтев за остваривање права на новчану накнаду за телесно оштећење, а можете га преузети и на линку http://www.pio.rs/sites/default/files/2020-07/1_7_5_Pomo%C4%87_i_nega_telesno_o%C5%A1te%C4%87enje_Zahtev_za_ostvarivanje_prava_na_nov%C4%8Danu_naknadu_za_telesno_o%C5%A1te%C4%87enje.pdf.

Уколико је телесно оштећење наступило као последица болести, повреда и стања који су урођени или стечени током живота онда подносите Захтев за утврђивање процента телесног оштећења који можете преузети на линку http://www.pio.rs/sites/default/files/2020-07/1_7_3_Pomo%C4%87_i_nega_telesno_o%C5%A1te%C4%87enje_Zahtev_za_utvr%C4%91ivanje_procenta_telesnog_o%C5%A1te%C4%87enja_i_izdavanja_potvrde.pdf.

4. корак – Излазак на Комисију

Путем позива који ће Вам доставити поштар, бићете обавештени о изласку на Комисију (налази се у улици Стевана Немања или ако Вам је лакше „иза Шах клуба“ како наши суграђани називају ову зграду у којој су до недавно биле инспекција). Важно је да се појавите у назначено време, а уколико сте спречени, да раније обавестите да нећете бити у могућности да дођете и наведите разлог недоласка како би Вам послали нов позив.

На Комисију увек можете донети још неки налаз лекара уколико сте заборавили. Уобичајено је да се на излазак чека око 2 месеца.

Чланови Комисије могу Вам затражити да накнадно доставите још нека документа, уколико сматрају да је неопходно. Приликом утврђивања степена телесног оштећења, Комисија поступа искључиво према Правилнику о утврђивању телесних оштећења. Телесна оштећења разврстана су према тежини при чему је најмање 30% а највише 100%. Уколико имате 2 или више телесних оштећења, највеће појединачно оштећење ће Вам се увећавати онако како је предвиђено главом XI наведеног Правилника, с тим да збирно телесно оштећење не може износити више од 100%.

Након изласка на Комисију, Решење о утврђеном телесном оштећењу или Решење о оствареном праву на новчану накнаду за телесно оштећење добићете на кућну адресу.

Оригинал чувајте, а за потребе остваривања појединих права и бенефиција, потребно је да доставите Потврду о утврђеном телесном оштећењу не старију од 6 месеци. За издавање ове Потврде, потребно је да на шалтеру 3 Фонда за ПИО – Филијала Смедерево поднесете Захтев за издавање потврде који можете преузети на линку http://www.pio.rs/sites/default/files/2020-07/1_7_4_Pomo%C4%87_i_nega_telesno_o%C5%A1te%C4%87enje_Zahtev_za_izdavanje_potvrde-

[uverenja o utvr%91enom procentu telesnog o%87enja.pdf](#). На захтеву означите или упишите разлог због Вам је потврда потребна, попуните захтев и приложите фотокопију личне карте. Потврду ћете добити на кућну адресу у року од 14 дана. Имајте на уму рок за добијање потврде како не бисте остали без неке бенефиције јер нисте на време поднели захтев за издавање потврде о утврђеном телесном оштећењу.

5. Корак – Жалба на донето Решење

Уколико Вам није признато право на додатак за помоћ и негу другог лица, имате право да поднесете жалбу на донето Решење. Важно је да испоштује време које је предвиђено за подношење жалбе. Колико времена имате и где подносите жалбу писаће у самом Решењу које сте добили.

ОДБИЛИ СУ МЕ ЗА ТЕЛЕСНО ОШТЕЋЕЊЕ – НЕТАЧНА ТВРДЊА

Често се може чути жалба особа са инвалидитетом да су их одбили за телесно оштећење. До заблуде доводи следећа реченица у Решењу: „Одбија се захтев за признавање права на новчану накнаду за телесно оштећење јер нису испуњени законски услови.“ Ако наставите да читате ОБРАЗЛОЖЕЊЕ видећете да Вам је утврђена висина телесног оштећења и по ком основу је Комисија на тај начин одлучила. Комисија ће Вам утврдити висину телесног оштећења према Правилнику о утврђивању телесних оштећења.

Реченица која уноси забуну је уписана јер се дешава да особа која нема право на накнаду за телесно оштећење, јер њено ТО није настало као последица болести или повреда на раду, поднесе Захтев за новчану накнаду за телесно оштећење.

Ако сте поднели погрешан захтев и добили Решење у коме се одбијате за накнаду, нема разлога да бринете и подносите нов захтев јер Вам свакако утврђена висина телесног оштећења и уписана Вам је у образложењу (обично у другом или трећем пасусу).

Особе које поднесу захтев за утврђивање телесног оштећења а исто немају или је мање од 30%, добиће Решење да им ТО није утврђено.

ЗА КОЛИКО УНАЗАД СЕ ИСПЛАЋУЈЕ НАКНАДА ЗА ТЕЛЕСНО ОШТЕЋЕЊЕ?

Накнада се исплаћује од дана настанка телесног оштећења, а највише за 6 месеци уназад од дана подношења захтева ако је телесно оштећење постојало, а Ви нисте одмах поднели захтев.

УВЕЋАНИ ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И НЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА

Увећани додатак за помоћ и негу другог лица је додатна новчана накнада које добијају особе које остварују одређене услове.

Ко има право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица?

Ово право могу остварити особе код којих је утврђено телесно оштећење од 100% по једном основу или особе које имају утврђено телесно оштећење од 70% и више по најмање 2 основа. Дакле, увећани додатак за помоћ и негу другог лица нећете моћи да остварите уколико Вам претходно није утврђено телесно оштећење.

Потребна документација:

- Захтев на одговарајућем обрасцу који ћете добити у Центру за социјални рад Смедерево;
- Фотокопија личне карте за одрасле;
- Фотокопија личних карата родитеља уколико се захтев подноси за дете;
- Фотокопија расељеничке легитимације, као и потврда о пријави боравка од стране МУП-а у Смедереву (за децу фотокопија расељеничких легитимација и потврда о пријави боравка и родитеља);
- Налаз, оцена и мишљење Републичког фонда за ПИО о утврђеном телесном оштећењу (на шалтеру 3. Фонда за ПИО поднесите Захтев за издавање фотокопије овог документа познатијег као НОМ образац, а службеници ће Вас обавестити када можете да преузмете налаз на шалтеру);
- Потврда Фонда за ПИО да се врши исплата додатка за помоћ и негу другог лица уколико сте ово право остварили преко ПИО фонда, а уколико сте ово право остварили у Центру са социјални рад, није потребно да достављате било какву потврду;
- Решење о оствареном праву на додатак за помоћ и негу другог лица уколико сте ово право остварили преко ПИО фонда;
- Решење о утврђеном телесном оштећењу – можете оверити фотокопију или на шалтеру 3. ПИО фонда тражити да Вам издају Потврду о утврђеном ТО.

Где се подноси захтев?

Захтев са горе наведеним документима подносите у Центру за социјални рад Смедерево. Решење о оствареном праву добићете на кућну адресу.

ДА ЛИ ИМАМ ПРАВО НА УВЕЋАНИ ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И НЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА АКО МИ ЈЕ ДАТ ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И НЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА СА КОНТРОЛНИМ ПРЕГЛЕДОМ?

Да уколико Вам је утврђено телесно оштећење у висини од 100% по једном основу или од најмање 70% по 2 или више основа. У том случају право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица биће Вам признато колико траје и Решење за додатак за помоћ и негу другог лица. Ако Вам, након контролног прегледа, буде признато право на додатак за помоћ и негу другог лица, одмах доставите документа Центру за социјални рад Смедерево како би се наставила исплата увећаног додатка.

ПОСЕБНА НОВЧАНА НАКНАДА ЗА РОДИТЕЉА

Посебна новчана накнада је месечно примање у висини најниже пензије у осигурању запослених.

Ко има право на посебну новчану накнаду?

Право има један од родитеља који није у радном односу, а који најмање 15 година непосредно негује своје дете које је остварило увећани додатак за помоћ и негу другог лица када наврши општи старосни услов за остваривање пензије према прописима о пензијском и инвалидском осигурању, под условом да није остварио право на пензију.

Ако родитељ оствари право на пензију након стицања права на посебну новчану накнаду, има право избора између пензије или посебне новчане накнаде.

Потребна документација:

- Зхетв који ћете добити у Центру за социјални рад Смедерево
- Фотокопија личне карте
- Доказ да нисте у радном односу – потврда Националне службе за запошљавање
- Уверење да нисте остварили право на пензију – добијате у Фонду за ПИО – филијала Смедерево.

Где се подноси захтев?

Захтев са горе наведеним документима подносите у Центру за социјални рад Смедерево.

РОДИТЕЉИ, ПОДНЕСИТЕ ЗАХТЕВ/ИНИЦИЈАТИВУ ЗА ПРОЦЕНУ ПОТРЕБА ЗА ПРУЖАЊЕМ ДОДАТНЕ ОБРАЗОВНЕ, ЗДРАВСТВЕНЕ ИЛИ СОЦИЈАЛНЕ ПОДРШКЕ ДЕТЕТУ/УЧЕНИКУ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПОСТУПКА ПРОЦЕНЕ.

ОВАЈ ПОСТУПАК ЈЕ ПОЗНАТИЈИ ПОД НАЗИВОМ „ИЗЛАЗАК НА ИНТЕРРЕСОРНУ КОМИСИЈУ“

Нека права деца, односно ученици са инвалидитетом могу остварити једино уколико имају Решење Интерресорне комисије да је то право потребно. На пример, без овог Решења нећете моћи да остварите право на услугу лични пратилац детета.

Захтев https://smederevo.ls.gov.rs/wp-content/uploads/2023/02/4.Socijalna-zastita-4_Pruzanje_dodatne_obrazovne_zdravstvene_ili_socijalne_podrske_detetu_i_uceniku_Propisani_obrazac.pdf?lang=sr покрећете преко изабраног лекара Вашег детета.

ПРАВА НА МАТЕРИЈАЛНА ДАВАЊА ЗА ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ У СИСТЕМУ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

НОВЧАНА СОЦИЈАЛНА ПОМОЋ

Новчана социјална помоћ је месечна новчана помоћ коју могу остварити појединци или породица која не остварује приходе или су они мањи од износа новчане социјалне помоћи утврђеног Законом о социјалној заштити.

Ко има право?

Право на новчану социјалну помоћ (НСП) има појединац, односно породице које својим радом, приходима од имовине или из других извора остварују приход мањи од износа новчане социјалне помоћи.

Право могу остварити појединци или породица:

- Ако нема других непокретности, осим стамбеног простора који одговара потребама појединаца, односно породице и земљишта у површини од 0,5 хектара;
- Ако појединац, односно члан породице није продао или поклонио непокретну имовину или се одрекао права на наслеђивање непокретне имовине или ако је протекао период у ком би, од тржишне вредности непокретне имовине коју је продао, поклонио или се одрекао права на наслеђивање, могао обезбеђивати помоћ у смислу Закона о социјалној заштити;
- Ако појединац, односно члан породице не поседује покретну имовину чијим коришћењем или отуђењем, без угрожавања основних животних потреба, може да обезбеди средства у висини шестоструког износа новчане социјалне помоћи која би му била утврђена Законом о социјалној заштити у моменту захтева за новчану социјалну помоћ;
- Ако појединац, односно члан породице није закључио уговор о доживотном издржавању.

Право на увећану новчану социјалну помоћ остварују појединци који нису способни за рад, односно породице чији су сви чланови неспособни за рад ако поред стамбеног простора који одговара потребама породице (собу по члану породице, односно 2 собе за особу која остварује правно на додатак за помоћ и негу другог лица или увећани додатак за помоћ и негу другог лица) имају земљиште у површини од 1 ара и једнородитељске породице (уколико се родитељ сам стара о свом детету са сметњама у развоју тако да не може да буде радно ангажован).

Дакле, особе са инвалидитетом као појединци, односно породице у којима живи особа са инвалидитетом могу остварити ово право ако испуњавају горе наведене услове утврђене Законом о социјалној заштити.

ДА ЛИ СЕ ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И НЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА ИЛИ УВЕЋАНИ ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И НЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА СМАТРАЈУ ПРИХОДОМ ПРИ ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА НА НОВЧАНУ СОЦИЈАЛНУ ПОМОЋ И ЈЕДНОКРАТНУ НОВЧАНУ ПОМОЋ?

Не. Ова примања се не тумаче као приход за остваривање права на материјална давања. Супротно томе, уколико испуњавате законом прописане услове а корисник сте додатака за помоћ и негу другог лица или увећаног додатка, Ви као појединац или Ваша породица ако живите у њој имате право на увећану новчану социјалну помоћ.

Шта је потребно од докумената?

А) Докази о личном статусу

- Извод из матичне књиге рођених или венчаних или умрлих за преминуле чланове
- Фотокопија личне карте за све чланове породице који поседују исту (фотокопија обе стране личне карте)
- Фотокопија расељеничке легитимације за све чланове породице који поседују исту, као и потврда о пријави боравка од стране СУП – а

Б) Докази о радном статусу

- Најновије уверење о незапослености од Националне службе за запошљавање – филијала Смедерево за све незапослене чланове породице
- Уколико се члан породице старији од 15 година не води на евиденцији ове Службе неопходно је доставити изјаву два сведока оверену у Градској управи или Месној канцеларији или уверење из Месне канцеларије да се радно способан члан породице не води на евиденцији незапослених лица, није у радном односу и не бави се никаквом професионалном делатношћу
- Уверење из матичне евиденције Републичког фонда ПИО о подацима унетим о осигураницима
- Решење о заснивању и престанку радног односа, отварању-затварању радње и сл.
- Фотокопија радне књижице (копија страна број 1-6, а уколико постоји стаж и друге стране)
- Документација о неспособности за рад или спречености за рад (најновији налази лекара о болести и трудноћи, отпусне листе, решење о категоризацији за децу ометену у развоју, решења-налази Фонда ПИО о утврђеној инвалидности, решења-налази Националне службе за запошљавање о степену радне способности, решење о породилском одсуству или одсуству са рада због неге детета и др.), а за излазак на лекарску комисију и предлог за вештачење издат од лекара опште праксе (образац Бест регардс.1)откуцан на писаћој машини

- Потврда о редовном школовању или студирању за све чланове који се налазе на школовању за текућу школску годину

Ц) Докази о приходима

- Потврда о примањима оствареним на име пензије, зараде, отпремнине, новчане надокнаде преко Службе запошљавања, Фонда ПИО и сл., издржавања, борачке заштите и друго (чекови, уплатнице, решења и друга документа на основу којих се врши исплата ових примања) у одређеном периоду без обзира да ли је у овом периоду било исплата и за који се месец оне односе
- Уверење да чланови породице нису корисници пензије од надлежног Републичког фонда ПИО, као и да се поступак за остварење ових права у Фонду не води (за расељена лица поред ове потврде и оверена изјава два сведока да странка не прима пензију преко неке друге филијале или Фонда, као и да се поступак за остваривање овог права не води или је у току
- Доказ (тужба, пресуда са овереном правоснажношћу, позиви и сл)да је пред надлежним судом покренут – окончан поступак о разводу брака, повери деце и издржавању чланова породице који су неспособни за рад, од сродника који су по закону обавезни да учествују у издржавању ових лица, по одредбама Породичног закона или извод из матичне књиге умрлих за преминуле сроднике обавезне на издржавање

Д) Докази о покретној или непокретној имовини – из места у Републици Србији где корисник има пребивалиште или боравиште, као и из места где се имовина налази (као и у иностранству)

- Уверење или поседовни лист Службе за катастар непокретности, односно извод из земљишне књиге која се води код надлежног Суда, ако је непокретност уписана у земљишним књигама
- Уверење Градске управе -Одељење локалне пореске администрације о задужењу порезом
- Остали докази у вези са имовином (уговор о купопродаји, поклону, доживотном издржавању, решење о наслеђивању и др. Или докази да се поступак у вези са имовином води)
- За расељена лица са Косова и Метохије оверена изјава два сведока да нико од чланова породице не поседује непокретност на подручју Косова и Метохије, односно да није отуђио непокретну имовину коју је спречен да користи
- Доказ о поседовању возила(саобраћајна дозвола, полиса осигурања)
- Доказ о улозима датим на штедњу

Где се подноси захтев?

Захтев се подноси Центру за социјални рад Смедерево.

ПОМОЋ ЗА ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗА РАД

Право за оспособљавање за рад подразумева новчану накнаду којом се покривају трошкови оспособљавања за рад, трошкови смештаја у дом ученика, односно студената или интернат, као и у виду накнаде трошкова превоза.

Ко има право на ову врсту помоћи?

Ово право заправо обухвата подршку у образовању и оспособљавању за рад и признаје се деци и младима са сметњама у развоју и одраслим особама са инвалидитетом које се, према психо-физичким способностима и годинама живота, могу оспособити за рад а то право не могу да остваре по другом правном основу.

Потребна су Вам следећа документа:

- Фотокопија личне карте за пунолетне подносиоце захтева или фотокопија личне карте родитеља ако се захтев подноси за дете, као и извод из матичне књиге венчаних родитеља;
- Извод из матичне књиге рођених за дете;
- Уверење о пребивалишту – добија се у МУП-у у Смедереву;
- Лекарска документација;
- Потврда о висини примања;
- Потврда о школовању;
- Потврда о смештају за интернат (ако се подносилац захтева школује ван Смедерева);
- Мишљење Интерресорне комисије;
- Уверење да подносилац захтева није осигураник Фонда за ПИО – добија се у Филијали у Смедереву;
- Пресуда о разводу и издржавању ако су родитељи разведени;
- Друга документација по потреби.

Коме се подноси захтев?

Захтев са наведеним документима подносите Центру за социјални рад Смедерево.

Захтев за накнаду трошкова интернатског смештаја ученика са сметњама у развоју можете преузети на линку https://smederevo.ls.gov.rs/wp-content/uploads/2023/02/6.Socijalna-zastita-6_Naknada_troskova_internatskog_smestaja_ucenika_sa_smetnjama_u_razvoju_Obrazac_zahteva.pdf?lang=sr .

ПРАВА УТВРЂЕНА ОДЛУКОМ О ПРАВИМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ГРАДА СМЕДЕРЕВА А КОЈА МОГУ КОРИСТИТИ ОСИ

ЈЕДНОКРАТНА НОВЧАНА ПОМОЋ

Једнократна новчана помоћ је помоћ која је намењена особама које се тренутно нађу у стању социјалне потребе и угрожено лице је може остварити више пута у току године с тим да укупан износ не може бити већи од просечне нето зараде по запосленом у Градској управи Смедерево у месецу који претходи месецу у коме се врши исплата.

Ко има право на једнократну новчану помоћ?

Право имају све особе које се тренутно нађу у стању социјалне потребе (укључујући и особе са инвалидитетом), као и особе које се упућују на домски или породични смештај. Када се говори о стању социјалне потребе, мисли се на то да је особи неопходна помоћ ради социјалне егзистенције, за трошкове лечења, куповину школског прибора, набавку огрева и за сличне потребе.

Потребна документација

Уколико се први пут обраћате за ову врсту помоћи, а нисте ни корисник новчане социјалне помоћи потребно је да припремите следећа документа која се односе на Ваше материјално стање:

- Фотокопију личне карте
- Уверење да сте незапослени – добијате у Националној служби за запошљавање
- Потврда о школовању ако Вам је помоћ потребна за школски прибор
- Уверење да нисте корисник пензије – ПИО фонд
- Потврда о заради ако сте запослени
- Чек од пензије ако сте пензионер
- Медицинска документација ако Вам је помоћ потребна за лечење
- Предрачун за лекове из апотеке ако Вам је помоћ потребна за лечење
- Остала документација по захтеву стручног радника.

ДА ЛИ ИМАМ ПРАВО НА ЈЕДНОКРАТНУ НОВЧАНУ ПОМОЋ АКО САМ КОРИСНИК НОВЧАНЕ СОЦИЈАЛНЕ ПОМОЋИ?

Да. Ова права се међусобно не искључују. Уколико сте корисник новчане социјалне помоћи потребно је да уз захтев за једнократну новчану помоћ доставите фотокопију личне карте. Уколико је потребно доставити још неки документ, стручни радник ће Вас о томе обавестити.

Где се подноси захтев?

Захтев се подноси Центру за социјални рад Смедерево.

ВАНРЕДНА НОВЧАНА ПОМОЋ

Ванредна новчана помоћ је помоћ коју могу да остваре појединци или породице на основу захтева и приложене медицинске и/или друге одговарајуће документације. Право се одобра у случајевима:

1. Теже болести једног или више чланова породице (малигна обољења, тежи обливи дијабетеса, хемофилија, тешка психичка обољења и поремећаји, прогресивна неуро-мишићна обољења, церебрална парализа, мултипла склероза, реуматска грозница, корноарне и цереброваскуларне болести, системске аутоимуне болести, хронично бубрежна инсуфицијенција и цистична фиброза и друге болести са тешким последицама);
2. Дужег лечења у специјализованим установама уколико се лечење плаћа, односно уколико остварени трошкови прелазе износе предвиђеног републичког минималног нивоа социјалне сигурности појединца, односно породице на месечном нивоу што се потврђује рачунима или предрачунима;
3. Учешћа у набавци неопходних медицинских помагала и медикамената, уколико се исти плаћају, а не рефундирају се из РФЗО-а и уколико остварени трошкови прелазе износе предвиђеног републичког минималног нивоа социјалне сигурности појединца, односно породице, на месечном нивоу што се потврђује рачунима или предрачунима;
4. Учешће у трошковима операција уколико се исте плаћају, односно уколико остварени трошкови прелазе износе предвиђеног републичког минималног нивоа социјалне сигурности појединца, односно породице на месечном нивоу, што се потврђује рачунима и предрачунима;
5. Смрти једног или више чланова породице, несрећним случајем или смрти услед дуге и тешке болести;
6. Отклањања оштећења на стамбеним објектима који су проузроковани непогодама (пожар, поплава, земљотрес, еколошко загађење и друго).

ДА ЛИ ИМАМ ПРАВО НА ВАНРЕДНУ НОВЧАНУ ПОМОЋ АКО ИМАМ ПРАВО НА ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И НЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА ИЛИ УВЕЋАНИ ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И НЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА?

Не, осим у случајевима да болујете од малигне болести или у случајевима када трошкови, проузроковани болестима или другим стањима прелазе износе предвиђеног републичког минималног нивоа социјалне сигурности појединца, односно породице, на месечном нивоу што се потврђује рачунима или предрачунима.

Ко има право на ванредну новчану помоћ?

Право може остварити појединац или породица који се нађе у некој од горе наведених ситуација.

Процену оправданости захтева врши Центар за социјални рад Смедерево који о томе обавештава Одељење за јавне службе Градске управе града Смедерева које доноси Решење о ванредној новчаној помоћи.

Колики је износ ванредне новчане помоћи?

Износ не може бити већи од једне просечне нето зараде остварене по запосленом у Граду, у месецу који претходи месецу подношења захтева. Једној особи може се више пута одобрити ова врста помоћи али не може бити већа од износа који је утврђен.

У изузетним случајевима, а на предлог Центра за социјални рад Смедерево, Градско веће града Смедерева може одобрити и веће износе.

Потребна документација

Документа која су потребна за остваривање права зависе од разлога због ког подносите захтев.

Захтев можете пронаћи на следећем линку <https://smederevo.ls.gov.rs/wp-content/uploads/2023/02/11.NOVI-ZAHTEV-VNP-decembar-2019-1.pdf?lang=sr>

На Захтеву је наведена сва потребна документација.

Где се подноси захтев?

Захтев се подноси у Услужном центру Градске управе Смедерево. Када уђете, на аутомату кликнете „социјална заштита“. Сачекајте позив како бисте отишли на шалтер 9.

УСЛУГЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ЗА ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Услуге социјалне заштите деле се на више категорија а све имају за циљ побољшање квалитета живота корисника и превенцију институционалног збрињавања или измештање из институција, а све у складу са потребом и избором корисника. Корисници ових услуга не морају бити само особе са инвалидитетом, оне су заправо намењене и особама без инвалидитета, као и деци.

У овом сегменту налазе се само оне услуге које у нашем граду тренутно постоје.

ПОМОЋ У КУЋИ ЗА ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Помоћ у кући припада категорији дневних услуга у заједници и има за циљ пружање подршке корисницима у задовољавању савкодневних животних потреба како би се унапредио или одржао њихов квалитет живота.

Ко може бити корисник?

Корисници ове услуге могу бити деца, младе, одрасле и старе особе са инвалидитетом које имају ограничења физичких и психичких способности услед којих нису у стању да независно живе у својим домовима. У пракси право имају оне особе које су оствариле право на додатак за помоћ и негу другог лица и/или увећани додатак за помоћ и негу другог лица, под условом да живе сами, у непотпуним породицама или да породична подршка није довољна (запослени или стари чланови породице, породица у којој живи више особа са инвалидитетом).

Шта услуга подразумева?

Услуга подразумева пружање подршке у задовољавању базичних потреба, потреба у кући и ван куће, а све у складу са проценом потреба корисника коју врши стручни радник, а на основу стања у коме се корисник налази. У том смислу услуга може обухватати све или неку од наведених активности:

- 1) помоћ у обезбеђивању исхране, која укључује по потреби: набавку намирница, обезбеђивање готових оброка, припрема лакших оброка, припрема освежавајућих напитака, помоћ при храњењу;
- 2) помоћ у одржавању личне хигијене и хигијене стана, укључујући по потреби: помоћ при облачењу и свлачењу, обављању физиолошких потреба, умивању, купању, прању косе, чешљању, бријању, сечењу ноктију, прању и одржавању постељине, одеће и обуће, одржавању чистоће просторија, судова и уређаја у домаћинству;
- 3) помоћ у загревању просторија, укључујући по потреби: ложење ватре, чишћење пећи, помоћ у набавци огрева;
- 4) помоћ у задовољавању социјалних, културно-забавних, и других потреба, укључујући: помоћ при кретању унутар и ван куће, набавку новина и књига, иницирање социјалних контаката и

укључивање корисника у пригодне културне активности у јединици локалне самоуправе, старање о плаћању рачуна за електричну енергију, телефон, комуналије и сл.;

5) посредовање у обезбеђивању различитих врста услуга, укључујући по потреби: посредовање у поправци водоводних, електричних и других инсталација, столарије, уређаја за домаћинство, кречење стана и друге услуге;

6) набавку и надгледање узимања лекова и примену савета прописаних од стране квалификованих медицинских стручњака и одвођење на лекарске прегледе;

7) санирање и негу мањих повреда;

8) контролу виталних функција (крвни притисак, телесна температура, ниво шећера у крви, уношење и избацавање течности и сл.).

Шта не подразумева услуга?

Услуга не подразумева кућне послове који се сврставају у генерална спремања домаћинства, нити уређивање куће, спремање оброка и друге послове за чланове породице који су радно способни или довољно одрасли да одређене кућне послове могу обављати сами, кување зимнице, спремање слава, уређивање баште, дворишта, кречење, пружање медицинских услуга, велике куповине које подразумевају да домаћица носи већи терет и сличне послове.

Како се одвија услуга?

Услугу пружа домаћица/неговатељица која ради код више корисника. Услуга није свакодневна, већ се користи сваког другог дана у фонду од најамње 3 сата по кориснику. У изузетним случајевима могуће је и дуже коришћење услуге или свакодневно уколико би живот корисник био угрожен другачијом организацијом услуге.

Да ли се се услуга плаћа?

Услуга се плаћа, а износ партиципације зависи од примања корисника. Износ партиципације је максимално 2.000,00 динара на месечном нивоу.

Која су документа потребна?

- Захтев <https://www.savezosi.org/wp-content/uploads/2021/09/Zahtev-za-koriscenje-usluge-pomoc-u-kuci-2021.doc>
- Фотокопија личне карте за пунолетне кориснике, односно Извод из матичне књиге рођених за малолетне кориснике
- Решење о оствареном праву на додатак за помоћ и негу другог лица
- Решење о оствареном праву на увећани додаток за помоћ и негу другог лица – уколико је остварено
- Налаз лекара на коме је уписана дијагноза/врста инвалидности
- Потврда о висини примања подносиоца захтева и чланова породице (чек од пензије или висине зараде, решење о оствареном праву на новчану социјалну помоћ).

Коме се подноси захтев?

Захтев се подноси Центру за социјални рад Смедерево.

ПЕРСОНАЛНА АСИСТЕНЦИЈА

Персонална асистенција припада услугама социјалне заштите које представљају подршку самосталном животу. Овом услугом се пружа подршка особама са инвалидитетом које су корисници у одржавању и унапређивању квалитета живота кроз одржавање што већег степена самосталног живота уз активно учествовање у заједници.

Услуга је специфична јер се корисник налази у трострукој улози – он бира свог персоналног асистента, одређује време и место рада и послове које је потребно да ПА обави и обучава свог персоналног асистента како би на што квалитетнији начин могао да му пружи подршку у задовољавању потреба.

Ко може бити корисник услуге?

Корисници услуге су пунолетне особе са инвалидитетом које остварују право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица (дакле оне које имају 100% телесног оштећења), радно су ангажоване или активне у организацијама, спорту и сличним активностима и имају способност за самостално доношење одлука.

Шта подразумева услуга?

Услуга подразумева пружање практичне подршке корисницима у задовољавању личних (базичних) потреба, потреба у кући и ван ње. Услуга обухвата:

- помоћ у одржавању личне хигијене и задовољавању основних личних потреба (помоћ при облачењу и свлачењу, обављању физиолошких потреба, купању, прању косе, итд.);
- помоћ у одржавању хигијене стана, обављању свакодневних активности и задовољавању основних животних потреба; (обезбеђивању исхране, набавку намирница, спремање obroka, храњење, одржавању чистоће просторија и итд.);
- подизање, премештање (трансфер) и помоћ при кретању унутар и изван корисникове куће, радног места и места где се одвијају друштвене и образовне активности, помоћ у коришћењу превоза;
- помоћ у коришћењу терапеутских и здравствених услуга и коришћењу и одржавању помагала;
- помоћ при комуникацији, социјалним контактима и задовољавању социјалних, културно-забавних, и других потреба;
- помоћ при обављању различитих радних, образовних и друштвених активности.

ДА ЛИ ЧЛАН ПОРОДИЦЕ МОЖЕ БИТИ ПЕРСОНАЛНИ АСИСТЕНТ?

Не. Персонални асистент не може бити члан породичног домаћинства у коме живи корисник, сродник у првој линији као ни рођени брат и сестра, односно брат и сестра по оцу или мајци корисника.

Шта не обухвата услуга?

Услуга не обухвата било какву подршку члановима породице корисника уколико су у могућности да самостално задовољавају основне животне потребе, генерална спремања домаћинства, баште, кување за велики број људи, спремање зимнице, ношење терета, односно свих послова који нису предвиђени Индивидуалним планом услуге.

Како се одвија услуга?

Особа са инвалидитетом, односно корисник, одабира свог персоналног асистента. Један асистент ради код једног корисника у време и на месту онако како се са корисником договорио. У Смедереву сви корисници остварују услугу у фонду од 40 часова недељно.

Да ли се услуга плаћа?

Да. Корисник је у обавези да партиципира у услузи. У Смедереву партиципација за пун фонд сати коришћења услуге износи 20% од збирног износа додатка за помоћ и негу другог лица и увећаног додатка за помоћ и негу другог лица. У тренутку израде водича она износи 7.000,00 динара.

Која су документа потребна?

- Захтев – <https://www.savezosi.org/wp-content/uploads/2023/04/Zahtev-za-koriscenje-usluge-personalna-asistencija.doc>
- Фотокопија личне карте
- Решење о оствареном праву на увећани додаток за помоћ и негу другог лица - фотокопија
- Налаз лекара на коме је уписана дијагноза/врста инвалидности
- Потврда о висини примања подносиоца захтева и чланова породице
- Потврда о радном ангажовању или потврда организације да је подносилац захтева активан члан и да је укључен у активности, односно потврда било које друге организације, школе, факултета фирме да је подносилац захтева укључен у образовне, радне и/или друштвене активности у заједници.

Коме се подноси захтев?

Захтев са пратећом документацијом подносите Центру за социјални рад Смедерево који ће је потом проследити пружаоцу услуге.

УСЛУГА ДНЕВНОГ БОРАВКА ДЕЦЕ, МЛАДИХ И ОДРАСЛИХ ОСОБА СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ

Услуга дневног боравака деце, младих и одраслих особа са сметњама у развоју има за циљ подизање квалитета живота корисника и њихових породица и подршку како би корисници остали у породичном окружењу.

Ко може бити корисник услуге?

Услуга дневног боравака деце, младих и одраслих особа са сметњама у развоју доступна је деци, младима и одраслим особама са лаког или умереном менталном ометеношћу, аутизмом и вишеструком ометеношћу, особама са телесним инвалидитетом и особама са сензорним оштећењима ако је у зависности од степена и врсте ометености, могућности и потреба ових лица и из других разлога, овакав облик заштите најцелисходнији.

Шта подразумева услуга?

Корисницима се у оквиру услуге обезбеђује дневни боравак, исхрана, здравствена заштита, саветодавно-терапијске и социјално-едукативне и васпитне функције и спортско-рекреативни садржаји према њиховим способностима, склоностима и интересовању.

Како се одвија услуга?

Корисницима је на располагању услуга радним данима у трајању од 7 – 15:30 часова. За кориснике је обезбеђен и превоз.

Да ли се услуга плаћа?

Да. Корисник је у обавези да партиципира у услузи. Цену услуге рећи ће вам установа која услугу пружа.

Која су документа потребна?

С обзиром да Установа за дневни боравак деце, младих и одраслих особа са сметњама у развоју „Сунце“ поседује лиценцу и да је, услед просторног ограничења, ограничен и број корисника, капацитети су у тренутку израде водича попуњени, али се за информације о евентуалном упису и потребној документацији можете обратити запосленима у Установи на адресу Масарикова б, Смедерево.

Коме се подноси захтев?

Захтев подносите Центру за социјални рад Смедерево који ће је потом проследити пружаоцу услуге.

ЛИЧНИ ПРАТИЛАЦ ДЕТЕТА

Лични пратилац детета је услуга у систему социјалне заштите којом се пружа подршка деци и младима са инвалидитетом, односно са сметњама у развоју у виду индивидуалне практичне подршке до краја редовног школовања (до завршетка средње школе). Циљ услуге је да се деца уз помоћ пратиоца укључе у редовно школовање и активности у заједници, а ради успостављања што већег степена самосталности.

Ко може бити корисник услуге?

Услугу могу користити деца са инвалидитетом, односно са сметњама у развоју која су укључена у васпитно-образовну установу односно школу, а којима је неопходна подршка у задовољавању основних потреба у свакодневном животу при кретању, одржавању личне хигијене, храњењу, облачењу и комуникацији са другима. Услов је да поседују налаз Интерресорне комисије у коме је наведено да је детету ова услуга потребна. Постоје и додатни критеријуми по којима пружалац услуге одређује приоритете, а обично су то да предност имају једнородитељске породице, породице у којима су оба родитеља запослена, деца код којих је утврђене 1. или 2. степен потребне подршке.

Шта услуга подразумева?

Услуга је индивидуална, што значи да је кориснику пружа само један, за њега одређен, лични пратилац. Лични пратилац пружа практичну подршку детету приликом задовољавања базичних потреба (одржавања личне хигијене, облачења, храњења и сл), кретања (да дете одведе до вртића, школе, паркића, играоница и других места), коришћењу превоза, социјализације, говора и комуникације. За свако дете креира се индивидуалан план.

Шта услуга не подразумева?

Услуга не подразумева послове у кући детета, као ни пружање педагошке подршке детету, нити активности које се сврставају у домен родитељских обавеза – родитељски састанци, одласци лекару и сл.

Како се одвија услуга?

Услуга се детету пружа у складу са Индивидуалним планом услуге. Пратилац може услугу пружати највише 8 сати дневно.

Да ли се услуга плаћа?

Не. Целокупни трошкови услуге финансирају се из буџета града Смедерева.

Која су документа потребна?

- Захтев
- Извод из матичне књиге рођених за дете
- Потврда из школе (ако дете иде у школу)
- Фотокопија личне карте (родитеља или старатеља – решење о старатељству)
- Налаз Комисије за процену потреба личног пратиоца детета (Интерресорне комисије) са предлогом за личног пратиоца детета

- Сагласност родитеља или старатеља за личног пратиоца детета.

Захтев се може покренути и по службеној дужности на иницијативу образовне, здравствене или установе социјалне заштите, односно пружаоца услуга социјалне заштите уз сагласност родитеља или старатеља.

Коме се подноси захтев?

Захтев подносите Центру за социјални рад Смедерево који ће је потом проследити пружаоцу услуге.

ПРЕВОДИЛАЧКИ СЕРВИС ЗА ЗНАКОВНИ ЈЕЗИК

Преводилачки сервис за знаковни језик је услуга којом се умањују баријере у комуникацији између глувих и чујућих особа и услуга која омогућава глувим особама равноправност у комуникацији и добијању информација, као и већу самосталност и бољу укљученост у друштвени живот заједнице.

Ко може бити корисник услуге?

Корисници услуге су глуве особе које познају српски знаковни језик, као и наглуве особе које комуницирају и на српском знаковном језику и којима је сигурније да се разговор преведе како би били сигурни да су информацију примили на адекватан начин.

Шта услуга подразумева?

Корисници ове услуге користе услугу тумача за српски знаковни језик за превођење у области здравства, полиције, органа локалне самоуправе, подршке самосталном животу корисника (банка, запошљавање, венчање, родитељски састанак, куповина итд), као и приликом састављања и превођења писама, поднесака (жалби, захтева, молби, дописа итд), телефонских разговора, али и различитих обука, састанака, судских процеса, односно у свим ситуацијама у којима је корисницима неопходно превођење.

Услуга подразумева превођење са срског знаковног језика на српски и обрнуто.

Шта услуга не подразумева?

Корисници не могу од преводиоца очекивати да доноси одлуке уместо њих, нити да их саветује, као ни да пружа било какве друге услуге ван услуга које су описане изнад. Уколико корисници нису сигурни око одлуке коју треба да донесу, могу поставити додатна питања или се посаветовати са укућанима.

Како се одвија услуга?

Корисници се обраћају преводиоцима за услугу или путем телефона (СМС-ом, путем Vibera WhatsApp или Messenger) или доласком у Градску организацију глувих и наглувих Смедерева (Дине Манчића 1, Смедерево). Услуга се може пружати на терену – у институцијама и на местима где се одвија комуникација између глуве и чујуће особе, али и путем видео позива преко горе наведених апликација.

За услугу, у случају да је клијент глува или наглува особа, могу се обратити и представници установа, судије, банкарски службеници, адвокати, полиција и друге чујуће особе, контактирајући Градску организацију глувих и наглувих Смедерево (026 46 36 536).

Преводилачки сервис доступан је радним данима од 8-16 часова, али у хитним случајевима 24 часа. Ипак, због ограничених капацитета у смислу броја ангажованих преводиоца, препорука је да се најмање 2 дана унапред закаже термин превођења, а уколико је могуће и раније. Приоритет има особа која је раније заказала термин, осим у хитним случајевима. Такође, препоручује се и да корисници пруже што више информација како би се преводиоци адекватно припремили.

Да ли се услуга плаћа?

Услуга је бесплатна за чланове Градске организације глувих и наглувих Смедерево. У случају да се преводи на суду или у установама када њихови представници ангажују преводиоца, трошкове

ангажовања сnose они који ангажују тумача. Уобичајене ситуације јесу превођење на суду, обука, састанака, едукација и сл. Код јавног бележника плаћа се јавнобележничка такса, а по потреби и тумач.

Која су документа потребна?

Уколико сте члан ГОГН Смедерево нису вам потребна никаква документа, а у случају да нисте, потребна је фотокопија личне карте и налаз ОРЛ лекара.

Коме се подноси захтев?

Захтев се подноси Градској организацији глувих и наглувих Смедерево у улици Дине Манчића 1 или путем телефона 026 46 31 536. Сви чланови имају бројеве телефона преводиоца које могу контактирати СМС-ом, путем Vibera, WhatsApp или Messengerа.

БЕНЕФИЦИЈЕ КОЈЕ ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ МОГУ ОСТВАРИТИ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА СМЕДЕРЕВА

У овом делу појаснићемо које бенефиције деца, младе и одрасле особе са инвалидитетом могу користити уколико имају пребивалиште на територији града Смедерева. Овде није реч о новчаним давањима, већ о бесплатним услугама одређених установа и јавних предузећа.

ПАРКИНГ КАРТА ЗА ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Паркинг карта за особе са инвалидитетом омогућава бесплатно паркирање корисницима исте на обележеним паркинг местима за особе са инвалидитетом, али је на територији града Смедерева омогућено бесплатно паркирање и на општим местима али искључиво оним особама чије регистарска ознака на аутомобилу почиње са СД. Уколико сте из другог града или идете у други град, водите рачуна да се паркирате искључиво на обележеним местима. Уколико су заузета и морате да се паркирате на опште паркинг место, морате платити паркирање онако како је уредио Паркинг сервис града у коме се налазите, а што је истакнуто на таблама на паркинг местима.

Ко има право на паркинг картицу за особе са инвалидитетом?

Право имају деца, младе, одрасле и старе особе са инвалидитетом под условом да имају утврђено телесно оштећење од најмање 60% и да су власници аутомобила или да је власник аутомобила члан заједничког домаћинства (да особа са инвалидитетом и члан породице који је власник аутомобила живе на истој адреси).

Шта је потребно од документације?

- Потврда о утврђеном телесном оштећењу од најмање 60% која није старија од 6 месеци;
- Фотокопија личне карте особе са инвалидитетом, односно Извода из матичне књиге рођених за дете;
- Фотокопија личне карте власника аутомобила уколико ауто није у власништву особе са инвалидитетом;
- Фотокопија саобраћајне дозволе;
- 2 фотографије особе са инвалидитетом (димензије као за некадашњу личну карту).

Где се подносе документа?

Документа можете однети на писарницу Услужног центра Градске управе у Смедереву (Омладинска 1) где ће Вам дати још и захтев који је потребно да попуните, а можете поднети и преко Е-управе.

Како тече поступак?

Након што се поднели захтев на један од ова два начина, он ће бити обрађен од стране Одсека за социјалну заштиту од ког ћете добити Решење о томе да Вам се признаје или одбија ово

право. Овај одсек ће Решење доставити и Паркинг сервису Смедерево које ће Вам путем поште на кућну адресу доставити Вашу Паркинг картицу.

Да ли се картица обнавља?

Да. Картица уобичајено важи до краја фебруара наредне године. Дакле, током јануара или фебруара обавезно поднесите захтев за нову картицу са свом документацијом и на исти начин како сте то учинили и претходни пут.

Уколико променим ауто током године, да ли могу добити другу картицу?

Паркинг картицу можете добити током године уколико промените ауто након што Вам је издата паркинг картица уколико Паркинг сервис има расположиве картице. Сваке године Паркинг сервис Смедерево требају одређени број паркинг картица. Уколико захтев поднесете након што се потроше све расположиве картице, захтев неће бити обрађен до наредне године.

Да бисте добили нову картицу, морате поново поднети сва документа и вратити картицу која Вам је издата за претходни ауто.

Паркинг картицу за особе са инвалидитетом можете добити само за једна ауто. Она важи за територију читаве Србије, али ван Смедерева водите рачуна да се паркирате искључиво на обележним паркинг местима. У супротном, паркинг морате платити, чак иако се морате паркирати на опште паркинг место јер је оно за особе са инвалидитетом заузето.

ПАУК МИ ЈЕ ОДНЕО АУТО ИАКО ИМАМ ПАРКИНГ КАРТИЦУ ЗА ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ. КАКО ЈЕ ТО МОГУЋЕ? ДА ЛИ МОРАМ ДА ПЛАТИМ КАЗНУ?

Да, казну плаћате зато што сте начинили прекршај. То што имате Паркинг картицу за особе са инвалидитетом не значи да имате право да паркирате ауто тамо где је то иначе забрањено. Паркинг сервис поступа према налогу Саобраћајне или Комуналне полиције и уклања све аутомобиле који су непрописно заустављени тамо где је заустављање и паркирање забрањено. Као учесник у саобраћају морате поштовати законе који уређују ову област. Дакле, уколико Вам паук однесе ауто, то је зато што сте се паркирали на површини која није предвиђена за то. Мораћете да платите све трошкове који настају као последица прекршаја који сте направили.

БЕНЕФИЦИРАНИ ЈАВНИ ПРЕВОЗ У СМЕДЕРЕВУ

Осообе са инвалидитетом које испуњавају одређене критеријуме имају права на бенефицирани градски превоз на територији Смедерева. Ово право могу остварити и њихови пратиоци или је могуће пратиоцу уступити ову бенефицију уколико особа са инвалидитетом није у могућности да користи превоз јер је неприступачан. Бенефицирани градски

превоз могуће је користити искључиво релацијски, а не зонски. Дакле, уколико особа живи на територији Месне заједнице Микинац, превоз може користити на релацији Смедерево – Микинац – Смедерево или уколико чешће иде ка на пример Коларима, онда може користити превоз на релацији Смедерево – Колари – Смедерево. Једна особа може имати и више релацијски карата али за сваку од њих мора платити одговарајућу партиципацију за превоз.

Ко има право на бенефицирани градски превоз?

Ово право могу остварити особе са инвалидитетом које живе на територији града Смедерева (и у градским, приградским и сеоским месним заједницама) а које имају утврђено телесно оштећење од најмање 60% и чланови су неке од организације које окупљају особе са инвалидитетом по основу врсте инвалидности. Уколико је особи са инвалидитетом потребан пратилац и пратилац може остварити ово право, али је том приликом неопходно да се особа са инвалидитетом одлучи само за једну особу јер и пратилац мора имати одговарајућу легитимацију. Особе са инвалидитетом које имају телесно оштећење у висини од 100% и не могу да користе превоз јер им је неприступачан или је се налазе у стању у коме нису ни у могућности да користе превоз (на пример корисници инвалидских колица, особе са тешким обликом церебралне парализе итд) могу бенефицију уступити свом пратиоцу који им свакодневно помаже. Вашем пратиоцу бенефиција може бити омогућена само и искључиво на релацији на којој је и Ваша легитимација, односно у случају уступања искључиво до станице која је најближа Вашој адреси.

Шта је потребно од документације да би се остварила бенефиција?

Од докумената за остваривање бенефиције потребно Вам је следеће:

- Фотокопија личне карте особе са инвалидитетом;
- Фотокопија личне карте пратиоца или особе којој се уступа бенефиција;
- Решење о утврђеном телесном оштећењу;
- Потписана Изјава да уступате бенефицију уколико нисте у могућности да користите превоз;
- Легитимација која се односи на релацију на којој користите бенефицију;

- Легитимација Вашег пратиоца уколико Вам је потребан, односно легитимација особе којој уступате бенефицију,
- Износ партиципације за одређену релацију на којој користите бенефицију за Вас, односно особу којој уступате бенефицију, и за Вашег пратиоца уколико Вам је потребан.

Уколико немате легитимацију, потребно је да при подношењу документације донесете фотографију величине као за некадашњу личну карту и 400 динара колико кошта израда легитимације.

Уколико вам је **потребан пратилац**, потребно је да и он/она поседује легитимацију која ће бити на истој релацији као Ваша легитимација. Уколико је нема, онда се такође прилаже фотографија пратиоца, фотокопија личне карте пратиоца и 400 динара по релацијској легитимацији.

Уколико **уступате бенефицију** јер не можете да користите превоз због неприступачности, онда особа којој уступате бенефицију мора имати легитимацију која ће бити на релацији таквој да се оправдава бенефиција. Дакле, ако је особа којој уступате бенефицију на истој адреси као Ви, онда ће бенефиција бити призната до Смедерева и назад, а уколико живи на другој адреси, онда релације које су неопходне да би дошла до Вас.

Где се подносе документа?

Документа подносите оној организацији особа са инвалидитетом у коју сте учлањени. На пример – ако сте особа са последицом церебралне парализе, онда документа подносите Друштву за церебралну и дечију парализу Смедерева или ако сте слепа особа онда некој од 2 организације слепих и слабоводих у којој сте члан.

Како тече поступак?

Након што предате сва документа и испуњавате услове за коришћење бенефицираног превоза, платите партиципацију за превоз до датума који су Вам у организацији преко које остварујете право рекли. У организацији ћете добити информацију када да дођете по Вашу карту (обично то буду последњи радни дани у месецу).

Да ли је потребно обнављати документацију?

Након што сте једном остварили ово право, сваког месеца или у месецу када Вам је превоз потребан више, само уплаћујете карту до датума који су вам у организацији назначили. Није потребно да обнављате документацију. Дешава се да превозник понекада мења легитимације и тада је потребно доставити она документа за која Вам у организацију кажу.

Уколико мењате адресу па Вам је потребна друга релација, онда организацији преко које остварујете бенефицију поново дајте фотографију и новац како би се израдила нова легитимација. Уколико се одлучите да промените пратиоца или особу којој уступате бенефицију, неопходно је да о томе обавестите организацију преко које остварујете бенефицију и донесете фотографију те особе и фотокопију њене личне карте како би се израдила легитимација за њу.

Бенефицирани јавни градски превоз се плаћа. Особа која користи бенефицију партиципира износом од $\frac{1}{4}$ од укупне цене карте (другу четвртину плаћа град, а преостале две четвртине покрива превозник). Уколико особа са инвалидитетом превоз користи са пратиоцем и за пратиоца се плаћа иста цена. То значи да у случају да Вам је потребан пратилац, плаћате заправо 2 месечне карте по бенефицираној цени.

Бенефицирани јавни превоз користи се искључиво у виду месечне карте, није могуће остварити је директно у превозу у виду попушта на дневну карту.

ДА ЛИ МОГУ ИМАТИ 2 БЕНЕФИЦИРАНЕ МЕСЕЧНЕ КАРТЕ?

Да. 2 бенефициране месечне карте можете имати и Ви и Ваш пратилац или особа којој уступате бенефицију уколико Вам је то неопходно. У том случају, с обзиром да су легитимације релацијске, имаћете 2 легитимације или ће Вам, уколико је могуће, на постојећој или новој уписати 2 релације. У том случају свакако плаћате партиципацију за обе релације.

БЕНЕФИЦИЈЕ И ПРАВА КОЈЕ ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ МОГУ ОСТВАРИТИ НА РЕПУБЛИЧКОМ НИВОУ У ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА, УСТАНОВАМА И ЈАВНИМ ПРЕДУЗЕЋИМА

У овом сегменту водича разјаснићемо на који начин можете остварити неке од повластице за које најчешће постоје питања и недоумице, а за њих су надлежни државни органи, установе и јавна предузећа.

ПОВЛАСТИЦЕ ЗА ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ПРИЛИКОМ УВОЗА МОТОРНОГ ВОЗИЛА

Особе са инвалидитетом могу увозити моторна возила (аутомобил, комби возило, возило које је прилагођено њеним потребама, односно сва моторна возила осим теренских) уз одређене повластице уколико испуњавају одређене услове. Ова повластица подразумева ослобађање од плаћања царине и рефундацију ПДВ-а.

Да ли су особе са инвалидитетом ослобођење плаћања царине?

Ослобађање од плаћања царине врши се у складу са важећим Споразумом о слободној трговини између Србије и ЕУ и није везано за инвалидитет. Дакле, ова повластица односи се на све држављане наше земље уколико возило које се увози испуњава захтеве из Споразума о слободној трговини и уколико имате одговарајућу документацију.

Услов да бисте били ослобођени плаћања царине на увоз моторног возила је да је оно произведено у некој од земаља Европске уније. То се доказује документом под називом ЕУ – сертификат ЕУР1 за сва возила која прелазе вредност од 6.000 евра. Уколико је вредност возила мања од 6.000 евра онда можете доставити изјаву на фактури. Уколико су сви прописани услови испуњени, царински орган одобрава увоз возила уз примену повлашћене царинске стопе. Од царинског органа добићете забелешку на декларацији о ослобађању од плаћања царине.

Да ли су особе са инвалидитетом и организације особа са инвалидитетом ослобођене плаћања увозних дажбина на аутомобил који направљен специјално према њиховим потребама, као и на увоз инструмената који су израђени и намењени за употребу од стране особа са инвалидитетом?

Да, особе са инвалидитетом ослобођене су плаћања царине, на специфичну опрему, путничке аутомобиле и друга моторна возила конструисана првенствено за превоз лица. Особе са инавалдитетом, као и њихове организације могу увозити уз ослобођење од плаћања царине и уређаје, инструменте и њихове резервне делове, као и потрошни материјал, који су посебно израђени и намењени за употребу од стране особа са инвалидитетом.

Ради остваривања ове повластице царинском органу се подноси следећа документација:

1. изјава корисника повластице да се специфична опрема, уређаји и инструменти, као и резервни делови и потрошни материјал за коришћење те опреме увозе за потребе корисника повластице,
2. потврда медицинске или друге надлежне установе, односно лекара специјалисте, да се опрема увози за личну употребу односно употребу од стране организације
3. извод из одговарајућег регистра,
4. писани захтев за ослобођење од плаћања увозних дажбина, који садржи:
  - трговачки назив и опис робе, техничке карактеристике из којих се види да је та роба посебно израђена и намењена за употребу од стране особа са инвалидитетом,
  - назив произвођача односно добављача,
  - земљу порекла,
  - количину робе,
  - цену или царинску вредност робе,
  - место на којем ће се употребљавати роба.

Уколико су сви услови испуњени, царински орган ставља забелешку на декларацији о ослобођењу од плаћања царине.

Да ли су особе са инвалидитетом ослобођене плаћања ПДВ-а на увоз моторног возила?

Не. ПДВ по стопи од 20% се мора платити приликом увоза моторног возила. ПДВ који је плаћен приликом увоза Вам може бити враћен (рефундиран) уколико испуњавате одређене услове.

Право на повраћај ПДВ-а има:

- Особа са инвалидитетом која има 100% телесног оштећења по једном основу;
- Родитељ или старатељ детета који има 100% телесног оштећења по једном основу о коме родитељ, односно старатељ непосредно брине;
- Војни инвалиди и цивилни инвалиди рата са 100% телесног оштећења.

Потребна су Вам следећа документа:

- Захтев <https://savezosi.org/wp-content/uploads/2014/05/Zahtev-za-refundaciju-PDV-a.pdf>
- Фотокопија личне карте или прочитана лична карта
- Оригинална ЈЦИ (Јединствена царинска исправа) оверена од надлежне царинарнице и образац о обрачуну царинског дуга (уписује се законски основ ослобођења од плаћања царине)
- Потврду о утврђеном степену телесног оштећења, односно правоснажно решење надлежног органа о признавању својства ратног војног инвалида или цивилног инвалида рата о степену телесног оштећења
- Уверење надлежног органа старатељства да се родитељ, односно старатељ, непосредно брине о детету, односно да је дете у отвореној заштити уколико захтев за рефундацију ПДВ-а подноси родитељ или старатељ детета.

Сва ова документа потребно је послати поштом препоручено на адресу Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Одсек за заштиту особа са инвалидитетом, Немањина 22-26, 11000 Београд који одлучује о поднетом захтеву.

Министарство рефундира средства ПДВ-А у динарској противвредности максимално до износа од 10.000 евра, а исто право се може поново користити након истека 3 године од дана извршене рефундације средстава. Поштом ћете добити одговор на поднет захтев, а уколико је одобрен новац подижете у Поштанској штедионици.

ОБРАТИТЕ ПАЖЊУ НА ДОКУМЕНТАЦИЈУ КОЈУ ДОБИЈАТЕ ОД НАДЛЕЖНЕ ЦАРИНЕ

Уколико на документацији коју сте добили од надлежне царине пише **ДА НИСТЕ ОСЛОБОЂЕНИ ПЛАЋАЊА ЦАРИНЕ**, нећете моћи да остварите право на повраћај ПДВ-а иако имате 100% телесног оштећења.

ДА ЛИ МОГУ ДА УВЕЗЕМ АУТО ИАКО НИСАМ ВОЗАЧ А ОСОБА САМ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ?

Да. Иако не поседујете возачку дозволу, имате право на увоз моторног возила и повластице на рефундацију ПДВ-а али морате бити власник возила. Ово се односи и на повластице приликом регистрације возила.

ПОВЛАСТИЦА ПРИЛИКОМ РЕГИСТРАЦИЈЕ МОТОРНОГ ВОЗИЛА

Повластицу на попуст приликом регистрације моторног возила могу остварити особе са инвалидитетом које су возачи, али и особе са инвалидитетом које нису возачи под условом да су власници возила и испуњавају критеријуме који се односе на утврђено телесно оштећење. Попуст се заправо односи на то да особе са инвалидитетом не плаћају порез на употребу возила и износ регистрације умањује се за овај износ, а и већина осигуравајућих кућа одобрава попуст од 10% на обавезно осигурање.

Ко има право на попуст приликом регистрације возила?

Право на ову бенефицију могу остварити:

- Особе са инвалидитетом са 80% или више процената телесног оштећења;
- Особе са инвалидитетом код којих постоји телесно оштећење које има за последицу неспособност доњих екстремитета (ногу) од 60% или више;
- Законски заступници вишеструко ометене деце која су у отвореној заштити, односно о којима родитељи непосредно брину.

Потребна су следећа документа:

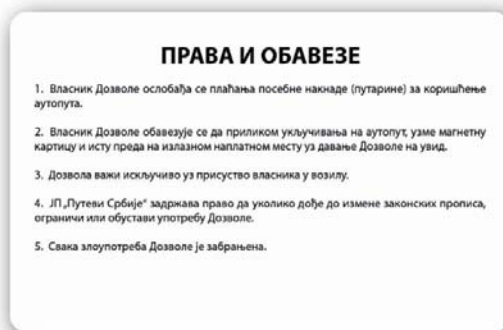
- Саобраћајна дозвола;
- Лична карта, фотокопија исте или прочитана лична карта;
- Потврда или Решење о утврђеном телесном оштећењу које издаје ПИО фонд;
- Технички преглед;
- Обавезно осигурање са попустом које одобрава осигуравајуће друштво.

ВЛАСНИК САМ ВИШЕ АУТОМОБИЛА, ДА ЛИ ИМАМ ПРАВО НА ПОПУСТ ПРИЛИКОМ РЕГИСТРАЦИЈЕ ЗА СВЕ АУТОМОБИЛЕ?

Не. Уколико сте власник више од једног аутомобила, право на попуст приликом регистрације можете остварити САМО ЗА ЈЕДНО И ТО ИСКЉУЧИВО ЗА ПРВО ВОЗИЛО КОЈЕ РЕГИСТРУЈЕТЕ ТОКОМ ГОДИНЕ. Дакле, не можете да бирате на које ћете возило остварити попуст. Попуст ћете добити само за оно које се у току године прво региструје, ако на пример једно треба да региструјете у априлу, а друго у јуну, а за то у јуну би вам погодност била већа, нећете моћи да изаберете, већ ће Вам бенефиција бити одобрена за оно возило које региструјете у априлу.

ДОЗВОЛА ЗА БЕСПЛАТАН ПРОЛАЗАК АУТО-ПУТЕВИМА

Особе са инвалидитетом могу остварити право на бесплатан пролазак ауто-путевима на територији Републике Србије уколико поседују одговарајућу дозволу коју издаје ЈП Путеви Србије.

Ко има право на добијање дозволе за бесплатан пролазак ауто-путевима?

Ово право имају деца и одрасле особе са инвалидитетом уколико им је утврђен степен телесног оштећења од најмање 80%, односно најмање 60% за особе код којих телесно оштећење има за последицу неспособност доњих екстремитета и уколико су власници возила.

Потребно је доставити следећу документацију:

- Захтев за добијање дозволе за бесплатан пролазак https://www.savezosi.org/wp-content/uploads/2023/03/Zahtev_za_dobijanje_dozvole_za_besplatan_prolazak.pdf (у случају да се захтев подноси у име малолетног лица, захтев подноси родитељ или старатељ;
- Очитану саобраћајну дозволу за возило у власништву особе са инвалидитетом;
- Очитану личну карту особе са инвалидитетом или фотокопију личне карте, односно извод из матичне књиге рођених за малолетна лица;
- Фотографију особе са инвалидитетом у боји у резолуцији 450x530 пиксела на ЦД-у или у електронској форми путем мејла на korisnickicentar@putevi-srbije.rs ;
- Једно од следећих решења или потврда:
  - o Решење надлежне институције Републике Србије у којем је изражен степен телесног оштећења (80% или више процената телесног оштећења, односно особа код којих је утврђено телесно оштећење које има за последицу неспособност доњих екстремитета 60% или више процената). Решење мора да буде општег типа или издато у сврху добијања дозволе за бесплатан пролазак ауто-путем
  - o Копија Решења издатог од стране Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, оверена код јавног бележника (нотара)
  - o Копија Решења издатог од стране надлежног центра за социјални рад или општинског секретаријата за друштвене делатности, оверена код јавног бележника (нотара)
  - o Копија Решења надлежног општинског органа или управе за борачко-инвалидску заштиту - за војне инвалиде (ратне војне инвалиде, мирнодопске војне инвалиде и цивилне инвалиде рата), оверена код јавног бележника (нотара).

Копија Решење о утврђивању инвалидитета мора бити оверена код јавног бележника (нотара). Уместо копије Решења, можете од ПИО фонда тражити да Вам издају Уверење о утврђеном телесном оштећењу и доставити оригинал овог уверења путем поште ЈП Путеви Србије.

Приликом замене Дозволе за бесплатан пролазак ауто-путем, потребно је доставити:

- Захтев за добијање дозволе за бесплатан пролазак https://www.savezosi.org/wp-content/uploads/2023/03/Zahtev_za_dobijanje_dozvole_za_besplatan_prolazak.pdf (у случају да се захтев подноси у име малолетног лица, захтев подноси родитељ или старатељ;
- Решење из тачке 1. предметног захтева (копија не мора да буде оверена код нотара);
- Очитану саобраћајну дозволу за возило у власништву особе са инвалидитетом;
- Очитану личну карту особе са инвалидитетом или фотокопију личне карте, односно извод из матичне књиге рођених за малолетна лица;
- Фотографију особе са инвалидитетом у боји у резолуцији 450x530 пиксела на ЦД-у или у електронској форми путем мејла на korisnickicentar@putevi-srbije.rs ;
- Стару дозволу за бесплатан пролазак ауто-путем.

Захтев за добијање или замену дозволе за бесплатан пролазака ауто-путем:

- Путем поште на адресу: **11000 Београд, ул. Булевар краља Александра, бр. 282**
- Лично на адресе: **11000 Београд, ул. Устаничка, бр. 64/15 спрат и 11000 Београд, ул. Љубе Чупе, бр.5**
- Електронским путем на мејл адресу: korisnickicentar@putevi-srbije.rs .

КЊИЖИЦА ЗА ПОВЛАШЋЕНУ ВОЖЊУ У УНУТРАШЊЕМ ПУТНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ ЗА ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Особе са инвалидитетом могу остварити право на повлашћену вожњу у унутрашњем путничком саобраћају, што подразумева путовање возом и аутобусом, 6 пута у току једне календарске године (једним путовањем подразумева се одлазак и повратак). Ова бенефиција важи и за пратиоца који не добија књижицу већ само објаву и може је остварити само када је заједно са особом са инвалидитетом која поседује књижицу..

Ко има право на добијање књижице за повлашћену вожњу?

Право имају следеће особе, особе са последицама мишићне дистрофије и сродних мишићних и неуромишићних болести, особе са последицама квадриплегије или параплегије, церебралне или дечије парализе и мултипле склерозе под условом да су оствариле право на додатака за помоћ и негу другог лица.

Потребна су следећа документа:

- Фотокопија личне карте за пунолетне особе са инвалидитетом, односно Извод из матичне књиге рођених за дете са инвалидитетом;
- Фотокопија решења о оствареном праву на помоћ и негу другог лица;
- 2 фотографије димензија 4,5x5 цм.

Сву наведену документацију можете однети организацији особа са инвалидитетом чији сте члан, а они ће проследити Савезу на нивоу Србије које издаје књижицу. Књижица се сваке године оверава и приликом овере довољно је само да је однесете у организацију ради овере.

ПОПУСТИ ЗА ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ЗА ТЕЛЕФОН, ИНТЕРНЕТ И ТЕЛЕВИЗИЈУ

Особе са инвалидитетом могу остварити попусте на фиксни телефон, интернет и телевизију код свих провајдера (МТС, А, Теленор), али због различитих понуда које имају, најбоље је да се сами распитате и утврдите да ли се исплати да користите попуст или неку другу погодност коју нуде.

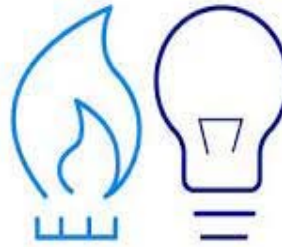
МТС нуди и посебне тарифе за особе са инвалидитетом.

Као и за све остале повластице, понесите са собом личну карту, решење о оствареном праву на помоћ и негу другог лица, а глуве особе могу понети налаз лекара на коме је уписана тежина оштећења слуха изражена у процентима. Особа са инвалидитетом мора потписати уговор о пружању услуга у случају да жели да оствари ове погодности.

ЕНЕРГЕТСКИ УГРОЖЕНИ КУПЦИ

Особе са инвалидитетом које су оствариле право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица по прописима из области социјалне заштите могу остварити право на статус енергетски угроженог купца без обзира на материјални статус а у складу са чланом 9. Уредбе о енергетски угроженом купцу. Бенефиција се односи на умањење рачуна за електричну енергију, природни гас или топлотну енергију.

Ко од особа са инвалидитетом може остварити право на статус енергетски угроженог купца?

Ово право могу остварити особе са инвалидитетом које су оствариле право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица и које су власници бројила или, уколико је власник бројила друга особа, али под условом да живе на истој адреси.

Ово право могу остварити и особе са инвалидитетом које нису оствариле право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица, али тада искључиво као корисници социјалне помоћи, дечијег додатка или примања која не прелазе цензус минималне социјалне сигурности.

Од документације потребно је да доставите:

- Захтев за стицање статуса енергетски угроженог купца (у оквиру обрасца налази се сагласност коју попуњава власник бројила уколико особа са инвалидитетом живи са њим, ако је особа са инвалидитетом власник бројила ова сагласност није потребна) <https://www.savezosi.org/wp-content/uploads/2023/12/Zahtev-za-sticanje-stautsa-energetski-ugrozenog-kupca.doc> ;
- Доказ о примањима подносиоца захтева и чланова домаћинства (чек од пензије, потврда о заради и др);
- Доказ о правном основу коришћења непокретности као доказ уколико рачун не гласи на подносиоца захтева, односно особу са инвалидитетом (купопродајни уговор, уговор о закупу стана, оставинско решење);
- Последњи рачун за електричну енергију, природни гас или топлотну енергију;
- Акт надлежног органа којим је стечено право на новчану социјалну помоћ или дечију додатак или право на увећани додатак за помоћ и негу;
- Фотокопије личних карата свих чланова домаћинства.

Можете дати сагласност да орган који одлучује о захтеву сам прибави и друга документа потребна за одлучивањем али у образцу захтева штиклирајте поље „сагласан сам да податке прибави орган“.

Сваке године поднесите нов захтев за наредну годину.

ВОДИЧ „НАША ПРАВА“

настао је у оквиру реализације пројекта „И ми смо грађани Смедерева“ који се финансира из буџета града Смедерева а реализује га Друштво за церебралну и дечију парализу Смедерева.

Водич је израдио наш мали тим:

1. Ивана Гвозденовић
2. Драган Стојановић
3. Јован Младеновић.

Ми ћемо редовно ажурирати водич уколико дође до промена у начину остваривања права.

Надамо се да Вам је био користан и да Вам је олакшао пут до остваривања права.

Уколико имате сугестије пишите нам на мејл cdp@savezosi.org .

Хвала Вам.

Издавач водича је Друштво за церебралну и дечију парализу Смедерева и задржава сва ауторска права.